

עת"א 31164/11/17 - אביב סיבהט, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 31164-11-17 סיבהט נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז ואח'

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר אביב סיבהט,
נגד המשיבים
1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש מרכז
2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד החלטת מפקד המחוז הצפוני בשב"ס, שהורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות.

על העותר נגזר עונש מאסר של 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות במסגרת ת"פ 37428-11-14 - מחוזי מרכז.

העותר טוען כי החל לבצע את עבודות השירות בדרום הארץ, שם ריצה כ- 3 חודשים. בהמשך העתיק את מקום מגוריו לנצרת עלית וביקש לשנות את מקום עבודות השירות. בקשתו נענתה והוא הועבר לריצוי עבודות השירות בנצרת עלית כגנן במגרש הכדורגל. כאשר חדל להתייצב הוחלט על הפסקת עבודות השירות.

נימוקי העתירה

- העותר החסיר מס' ימי עבודה. לדבריו, במרבית המקרים, הוא הודיע מבעוד מועד על היעדרותו ובמקרים אחרים לא התייצב, הגם שלא הודיע משום שהוא נאלץ להיעדר עקב שבר באף ובהמשך כדי לטפל בביתו התינוקת.
- לעותר לא ניתנה הזדמנות להשמיע את טיעוניו, שכן הוא לא התייצב לדיון בהליך השימוע.
- העותר היה מיוצג בהליך הפלילי על ידי הסניגוריה הציבורית ועל כן מן הראוי היה לשלוח את הזימון גם לסניגוריה הציבורית.
- במהלך ניהול משפטו, שוחרר העותר לקהילה טיפולית "נווה מדבר" וסיים הליך טיפולי מוצלח. בטרם שחרורו לקהילה טיפולית היה העותר במעצר כ- 6 חודשים. תקופה זו לא קוזה מעונש המאסר שנגזר עליו.
- בעת ביצוע העבירות היה העותר על גבול הקטינות.
- העותר מבקש ליתן לו הזדמנות להשלים את תקופת עבודות השירות. כעת הובהרו לו חובותיו כלפי מקום העבודה, לרבות דרך התנהלותו אל מול המפקחים במקום העבודה.

כתב התשובה

- העותר התחיל בביצוע עבודות השירות של 6 חודשים, ביום 8/11/16, לאחר שעבר ריאיון קליטה, במסגרתו חתם על "הכללים וההנחיות לעובד השירות".
- כבר בחודש הראשון, החל העותר להיעדר ללא אישור ובניגוד להוראות החוק ולהתחייבותו לשמור על הכללים והתנאים:
 - בחודש נובמבר 2016 נעדר 5 ימים ללא אישור.
 - בחודש דצמבר 2016 נעדר 6 ימים ללא אישור.
 - בחודש ינואר 2017 נעדר 15 יום ללא אישור.
 - בחודש פברואר 2017 נעדר 8 ימים ללא אישור.
 - בחודש מרץ 2017 נעדר 12 יום ללא אישור.
 - בחודש אפריל 2017 נעדר כל החודש ולא עבד כלל.
 - בחודש מאי 2017 נעדר כל החודש ולא עבד כלל.
 - בחודש יוני 2017 נעדר כל החודש ולא עבד כלל.
 - בחודש יולי 2017 נעדר כל החודש ולא עבד כלל.
 - בחודש אוגוסט 2017 נעדר 14 יום ללא אישור.
 - בחודש ספטמבר 2017 נעדר 4 ימים ללא אישור.
 - בחודש אוקטובר 2017 לא עבד כלל.
- העותר זומן למס' שיחות בירור:
 - שיחת בירור ראשונה נערכה ביום 6/7/17, במהלכה הוזהר בחומרה על אי התייצבותו וקיבל הזדמנות נוספת.
- העותר לא הפנים את חובותיו ולא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו והמשיך להיעדר. בחודש יולי 2017 לא עבד כלל.
- ביום 16/8/17 נערך לעותר שימוע, במהלכו טען כי נולדה לו בת ושהוא עבר להתגורר בנצרת עלית וביקש להעתיק מקום ביצוע עבודות השירות למחוז הצפון.

- הוחלט ליתן לעותר הזדמנות נוספת, תוך אזהרה כי כל הפרה נוספת עלולה להביא להפסקת עבודות השירות. כמו כן, הוחלט להיענות לבקשתו ולהעבירו למחוז הצפון.
- לאחר מעברו למחוז הצפון, זומן העותר לשיחת שימוע נוספת שנערכה ביום 6/9/17. המשך השימוע נדחה ליום 18/10/17. העותר קיבל זימון להמשך השימוע וחתם על הזימון בחתימת ידו.
- העותר המשיך להתעלם מחובתו. השימוע לא גרם להרתעה. העותר המשיך להיעדר ללא אישור ולא התייצב למועד שנקבע להמשך השימוע. כל הניסיונות לאתרו, עלו בתוהו.
- לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, נחה דעתי שאין כל מקום להתערבות שיפוטית בהחלטה המנהלית. ההליך היה תקין וההחלטה סבירה.
- מאסר בדרך של עבודות שירות הינו מאסר לכל דבר. במישור הנורמטיבי, ביצוע המאסר בדרך של עבודות שירות בא חלף מאסר מאחורי סורג ובריה, אך הוא נתפס כמאסר בפועל. הוא בבחינת פריווילגיה שיפוטית ואינו מובן מאליו, הוא נגזר לאחר בדיקת התאמה בעקבות החלטה שיפוטית, הניתנת רק לאחר שהנאשם נמצא מתאים לביצוע עבודות השירות ומתחייב למלא אחר הכללים ואף מוזהר על כך, הן על ידי הממונה המגיש את חוות הדעת לבית המשפט הגוזר את דינו והן על ידי בית המשפט שגזר את דינו (ראה, בהקשר זה, רע"ב 6064/14 חמיס בסוקי נ' שב"ס (החלטה מיום 26/11/13 השופטת חיות) וכן רע"ב 4982/14 זולנוב נ' שב"ס).
- נדון אשר התנהלותו מלמדת עליו שאינו נוטל בשתי ידיו, ברצינות ובאחריות את ביצוען של עבודות השירות מסתכן באובדן הפריווילגיה האמורה (רע"ב 8430/09 אברג'ל נ' מ"י).
- מאסר בפועל אינו "תכנית כבקשתך" לפי רצונו ואוות נפשו של האדם ברצותו יבוא למקום העבודה וברצותו יעדר ככל העולה על רוחו (רע"ב 11160/07 ביטון נ' מ"י, כב' השופט רובינשטיין).
- בהיות עבודות השירות סוג של מאסר בפועל, הגמישות בהן מוגבלת ביותר. יתר על כן, אין להלום גם טרחת אין קץ לרשויות בשל הפרות חוזרות ונשנות על ידי אסיר עבודות שירות.
- אכן עסקינן בחירותו של אדם, אך על ההחלטה להידרש בסופו של יום גם לראיות מנהליות ולהתייחסות לא רצינית של אסיר פלוני ההופכת את ריצוי עבודות השירות לחוכא ואיטלולא. גזר הדין הפלילי הוא המכריע וסוגיות הקשורות בנסיבות אישיות צריכות לבוא בפני ביתה משפט הפלילי בטרם יגזר דינו (ראה רע"ב 1684/13 עראר נ' מ"י). ואף במקרה שבפני הם הובאו בחשבון על ידי בית המשפט שגזר את דינו.
- סעיף 51ט(א) לחוק העונשין מונה מס' עילות אשר בהתקיימן רשאי המשיב או מי שהוסמך על ידו להחליט כי עבודתו של עובד השירות תופסק. בין אלה, עובד אשר נעדר ממקום העבודה ללא אישור הממונה (ראה רע"ב 8056/15

אליאור אומזגין נ' שב"ס, כב' השופט הנדל).

העותר נעדר ממקום עבודתו ימים, שבועות וחודשים רבים ללא אישור הממונה.

העותר לא קיבל על עצמו את האחריות הנלווית למסלול עונשי זה ולא ביצע את עבודות השירות שהוטלו עליו ועל כן נתמלאו התנאים המצדיקים הפסקת עבודות השירות.

עם כל הצער שבדבר, נראה כי לא ניתן לתת עוד אמון בעותר באופן שיצדיק הזדמנות נוספת.

יש לזכור כי הביקורת השיפוטית על החלטה להפסקת עבודות השירות מוגבלת לבחינת סבירות ההחלטה ותקינותו של ההליך.

במקרה כאן, העותר הפר את התנאים בצורה ברורה עד כדי גילוי אדישות מצידו. מסגרת זו של עבודות שירות איננה ניתנת למתיחה עד כדי סלחנות.

המסר שעלול לצאת ממתן הזדמנות נוספת בנסיבות כה חמורות, לאחר מס' שיחות בירור ושני הליכי שימוע, עלול להיות הרסני למוסד "עבודות השירות" ולפגוע בסמכותו וביכולתו של הממונה על עבודות השירות לקיים את הסדר והמשמעת ההכרחיים לניהול ולפיקוח על עובדי השירות.

דווקא ההקפדה על קיום התנאים תאפשר הקלה ונטייה של בית המשפט ליתן עדיפות לביצוע מאסר בדרך של עבודות שירות, במקרים המתאימים. זאת, מתוך ידיעה שאכן מדובר בענישה רצינית וקפדנית ובמסגרת סגורה שאיננה מתייחסת בסלחנות אין קץ להפרתה ומהווה תחליף ראוי למאסר מאחורי סורג ובריח.

העותר טוען לעובדות שאינן עולות בקנה אחד עם התנהלותו, כפי שהיא עולה ממסמכי המשיב. טענות אלה נטענו בעלמא, ללא תימוכין וללא תצהיר. לעותר ניתנה הזדמנות להציג ראיות, אולם המסמך הרפואי שהוצג, לפיו בת זוגו ילדה ושהתה באשפוז 9 ימים, אין בו כדי להצדיק את ההיעדרות של חודשים ארוכים.

אני דוחה את הטענה לפיה חלה על המשיב חובה לשלוח זימון לסניגוריה הציבורית. אין חובת ייצוג בהליכי שימוע, אם כי מודגשת ומוסברת לכל אסיר זכותו להיות מיוצג בהליך השימוע.

המינוי של הסניגוריה הציבורית לייצג בתיק הפלילי בערכאה הדיונית איננו ייצוג המתפרש וממשיך גם להליכים אחרים כמו הליך ערעור או שימוע.

העותר זומן לשימוע, נכח בחלק הראשון שלו, לא ביקש להיות מיוצג. לא פנה לסניגוריה הציבורית לבקש או לבדוק זכאות לייצוג ובחר משיקוליו שלו להעדר מהדיון הנוסף.

משהסניגוריה הציבורית איננה מייצגת בהליך השימוע, אין מקום למשלוח זימון אליה.

הטענה שבעת ביצוע העבירות העותר היה על גבול הקטינות איננה רלוונטית היום כאשר הדיון הוא על הפרת תנאי ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, כשגילו היום ובמועד השימוע הפרת יותר מ- 21.

העותר הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירה חמורה - עבירת שוד, לאחר שהודה במסגרת הסדר טיעון שכלל הסכמה לגבי העונש ושלקח בחשבון את כבדת הדרך המשמעותית שעבר העותר בהיותו נאשם במסגרת קהילת "רוח מדבר".

בית המשפט ציין בגזר הדין כי אין מחלוקת כי העונש לו עתרו ב"כ הצדדים בהסכמה, הינו בבחינת חריגה ממתחם העונש הראוי, זאת בשל מה שנראה שנסיבות המקרה והעושה מצדיקים חריגה זו.

בית המשפט בא לקראת הנאשם גם באשר להיקף שעות עבודות השירות והעמידן על 6 שעות עבודה ליום, על מנת לאפשר לו להמשיך לעבוד במקביל לריצוי עבודות השירות. העונש שלא קיזז את תקופת המעצר היה בהסכמה.

הממונה ועורך השימוע באו לקראתו של העותר פעם אחר פעם, אך העותר פירש לא נכון את הנכונות לבוא לקראתו והמשיך להתעלם מחובתו.

בנסיבות העניין, לא היה מנוס מהתוצאה שהעותר הביא על עצמו - הפסקת עבודות השירות.

אני מורה על דחיית העתירה.

על העותר להתייצב לריצוי יתרת עונשו, על פי חישוב שיערוך הממונה, ביום 11/2/18 עד השעה 10:00, בבית המעצר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר. טלפונים 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, כ' שבט תשע"ח, 05 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.

